

TÁJÉKOZTATÓ ÉS BELEEGYZŐ NYILATKOZAT A MŰTÉTI ÉRZÉSTELENÍTÉSRŐL

Kedves Betegünk!

Mint sebész kollégánk Önnek elmondta, gyógyulásához műtétre van szüksége. Ma már a műtét alatt biztosítható az, hogy egy komoly beavatkozás is csak egy-két tűszúrásnál nem nagyobb mértékű fájdalommal járjon. Ez a feladat az érzéstelenítő orvos (aneszteziológus) munkája. A műtét helyétől, annak jellegétől, az Ön egyéb betegségeitől, a szedett gyógyszereitől függően választjuk ki és ajánljuk Önnek a szakmánk szabályai és saját tapasztalatunk szerint legmegfelelőbbnek tartott módszert. Számos esetben van választási lehetőség többféle módszer között, de gyakran csak egyféle eljárás alkalmazható.

Röviden az alábbiakban mutatjuk be Önnek a két legfontosabb módszerünket:

1. Altatásos érzéstelenítés vagy más néven általános érzéstelenítés:

Ennek során vénába adott nyugtató, altató és fájdalomcsillapító hatású gyógyszerekkel, illetve altatógázokkal betegeinket egy mély alváshoz hasonló állapotba hozzuk. Többnyire vénába fecskendezett gyógyszerekkel kezdünk, ami gyors és kellemes elalvást biztosít, de ha a biztonságosság úgy kívánja, altatógáz belégzéssel is el tudjuk altatni betegünket. Az altatás alatt a jó oxigénellátás, a műtét alatti lélegeztetés biztosítása és az altatógáz pontos adagolása végett egy altatógéphez kapcsoljuk betegünket. Ez történhet arcmaszkkal vagy a légcsőbe vezetett tubussal. Ha a sebészi beavatkozás teljes izomellazítást igényel, csak az utóbbi jön szóba. Az általános érzéstelenítést a továbbiakban altató és fájdalomcsillapító hatású gyógyszerekkel és altatógázokkal tartjuk fenn. Az altatógép monitorai végig figyelik a szív működését, a vérben levő oxigén mennyiségét, a belélegzett gázok összetételét és az egyéb szükséges paramétereket. A műtét végén megszüntetjük az altató hatású szerek adását majd, ha már kellően éber lett betegünk, szétkapcsoljuk az altatógépről. Az altatás után még aluszékonyság szokott fennállni, ami alatt fokozott figyelemmel kísérjük állapotát.

2. A helyi érzéstelenítés más néven regionális érzéstelenítés:

Ilyenkor hosszú vékony tűn keresztül helyi érzéstelenítő hatású gyógyszert adunk be a gerincvelő vagy a műtéti területhez futó idegek közelébe. A gerincvelő közeli érzéstelenítéssel körülbelül a köldök szintje alatti testrész fájdalomérzése iktatható ki, ami az alsó végtagokon, a csípő tájékokon, az alhason végzett műtétekhez és a császármetszéshez nyújt fájdalommentességet. Mivel ez az eljárás a vérnyomást csökkenti, a műtét előtt 1-2 palack infúziós folyadékkal készítjük elő betegünket. Egyik módszer szerint a gerincvelőt közvetlenül körülvevő folyadéktérbe adjuk a helyi érzéstelenítő szert - ez az úgynevezett spinális érzéstelenítés. A másik módszernél a gerincvelő burkait körülvevő - úgynevezett epidurális - térbe vezetünk be vékony műanyag kanült és azon keresztül adunk helyi érzéstelenítő vagy fájdalomcsillapító hatású gyógyszert. A felső vagy az alsó végtagokon végzendő műtétekhez a műtéti területet ellátó idegfonatok, idegek közvetlen helyi érzéstelenítése kínál további lehetőséget. A helyi érzéstelenítés során a monitorokkal követünk minden szükséges életműködési jellemzőt, hasonlóan az altatáshoz.

A különféle érzéstelenítési módok előnyei és hátrányai

Az általános érzéstelenítés előnyei:

Az altatás bármilyen műtéti beavatkozáshoz megfelelő érzéstelenítési forma, szemben a helyi érzéstelenítés behatárolt alkalmazhatóságával.

Mivel teljesen kiiktatja a műtét alatt az éberséget, betegünk nem fog emlékezni semmire, a műtétről nem lesznek kellemetlen emlékei.

Az általános érzéstelenítés kockázata szövődményei:

Az altatás öntudatlan állapotot hoz létre gyógyszerekkel, ami gyengíti a légzést és kikapcsol bizonyos fontos védekező reflexeket is. Ezzel függ össze a legfontosabb veszély, a műtét agy, hányás és a váladék belégzése. Ennek kivédésére vannak hatásos - de nem mindig tökéletes módszereink.

Sajátos egyéni adottságok miatt néha a beteget az altatógéphez kapcsoló légcső tubus behelyezése is nehézségekbe ütközhet. Előfordulhat, hogy betegünket ilyenkor fel is kell ébreszteni még a műtét előtt.

Általában elmondható, hogy az altatást nem ritkán követi émelygés, hányás, még akkor is, ha csillapító gyógyszerekkel igyekszünk azt kivédeni.

A vezetéssel érzéstelenítés előnyei:

Mivel a beteg éber - csupán kis adag nyugtatót szoktunk adni a műtéthez -, az előbb említett szövődmények nem okoznak gondot. Nagyobb felmérések azt mutatják, hogy a helyi érzéstelenítés biztonságosabb módszer az altatáshoz képest.

Műtét után hamarabb ihat-ehet betegünk, ritkább az émelygés, a hányás.

Külön előny, hogy a beteg követheti a vele történő eseményeket és nem követi műtétjét aluszékonyság.

A vezetéssel érzéstelenítés kockázata, szövődményei:

Mint már említettük, ez a módszer nem alkalmazható minden típusú műtéthez, csak az alsó testfél, a végtagok és a szem bizonyos műtéteihez.

Egyes állapotok - például a gerinc, a véralvadás betegségei, bizonyos gyógyszerek szedése kizárják ezen eljárás alkalmazását. Bár igen hatékony szereink és eljárásaink vannak, előfordul, hogy ez a technika nem biztosít tökéletes érzéstelenséget, ami miatt ritkán el is kell altatnunk betegünket. A vezetéssel érzéstelenítést igen ritkán múló fejfájás, derékfájás, érzészavar kísérheti.

Összefoglalva azt mondhatjuk, hogy bár van mindegyik eljárásnak bizonyos kockázata, az a modern technikák, gyógyszerek alkalmazásával, a tervszerű előkészítéssel és a műtét alatti gondos monitorozással minimálisra csökkenthető. Általában kijelenthető, hogy a műtéti érzéstelenítés sokkal kisebb veszélyt jelent betegeink egészségére, mint a műtét elmaradása. A gyors fejlődésnek az eredménye az, hogy egyre szűkül az ellenjavallatok köre. Ma már igen gyenge állapotú betegeken is elfogadható kockázattal végezhető el kiterjedt műtétek.

Az I5n műtétére és állapotára vonatkozó kockázatról az érzéstelenítést végző orvosa tud további részletes felvilágosítást adni.

A műtét előtti időszak:

Önnek érdeke és joga is, hogy pontosan megismerje az Ön előtt álló eseményeket. Az érzéstelenítést végző orvosa a műtét előtti napon fel fogja Önt keresni, tőle további felvilágosítást kaphat. Bármilyen kérdésével bizalommal fordulhat hozzá, azokra legjobb tudása szerint igyekszik majd választ adni. A műtét előtti estén már többnyire nem ehetnek, csak folyadékot ihatnak betegeink. A nyugodt alvás biztosítására altatót javaslunk.

A műtét reggelén - az utolsó 6 órában - már nem ehet, nem ihat! Kérjük, hogy lehetőleg már ne is dohányozzon!

Ha sajátos sebészi előkészítésre van szükség - például a beleket kitisztító beöntésre, vizeletelvezető katéter behelyezésére stb. -, az kora reggel meg fog történni. Javasoljuk, hogy ha állapota lehetővé teszi, műtét előtt zuhanyozzon le! Szokásos gyógyszerei közül csak az érzéstelenítést végző orvos által elrendelteket vegye be, csupán egy korty vízzel! Mivel erősebb nyugtató hatású gyógyszereket is szoktunk elrendelni, azok bevétele - vagy az injekció megkapása - után már maradjon ágyban, ne keljen fel! Kivehető fogprotézisét, kontaktlencséjét hagyja a betegágya melletti szekrényben. Ékszerait is vegye le és értékeit adja át megőrzésre az osztályvezető főnővérnek! Ha nagyothalló készüléke van, azt hozza magával a műtőbe, de tájékoztassa arról orvosait!

A műtét alatti időszak:

A műtőbe való beszállítását követően először a szükséges monitorokat kapcsoljuk Önhöz. A gyógyszerek beadására vénaszúrás után infúziót adagolunk. Altatása alatt, a nagyobb mértékű vérvesztés pótlására szükség lehet vérátömlesztésre. A ma használatos vérkészítményeket aprólékosan kivizsgálják, szövődményeik igen ritkák. További kérdéseivel, kéréseivel forduljon érzéstelenítő orvosához!

Szükség tehet a nagyvénákba monitorozásra és gyógyszeradagolásra, a húgyhólyagba pontos vizeletmérésre, a mellűrbe az oda bekerült levegő leszívására szolgáló vagy egyéb katéterek behelyezésére. Ezek szüksége menet közben is felmerülhet, nem mindig tudjuk azt előre kiszámítani, de minden esetben az Ön érdekeinek legmegfelelőbb módon igyekszünk eljárni.

A műtét utáni időszak:

Áltatásban a műtét végén felébresztjük betegeinket, majd kellő éberség és kielégítő általános állapot után az ébredő helyiségből az osztályra szállítjuk vissza őket. Ha állapotuk ezt nem teszi lehetővé, vagy érdekük úgy kívánja, őrzőben, intenzív osztályon további lélegeztetést és egyéb kiegészítő kezelést alkalmazhatunk. A műtét után előfordulhat émelygés, hányás, amit gyógyszerekkel igyekszünk megelőzni és kezelni. Általában hosszabb-rövidebb ideig infúziókat adunk a folyadék és egyéb életfontos anyagok pótlására, amíg az ivás és evés képessége helyre nem áll. Bizonyos műtéti beavatkozások után - például nyelőcső, gyomor vagy bélműtétek után - bizonyos ideig nem szabad szájon keresztül semmit sem fogyasztania. További részletekről a műtétet végző sebész kollégánk ad Önnek felvilágosítást! A műtéti fájdalom csillapítására már a műtét alatt adunk Önnek gyógyszereket, majd az ébredés után szükségletei szerint folytatjuk azok adagolását. Az Ön esetében szóba jövő fájdalomcsillapítási eljárásokról kérdezze meg érzéstelenítését végző orvosát! A műtét után még leselkednek Önre bizonyos veszélyek - például fertőzés, vérrögképződés vagy tüdőgyulladás veszélye - amit megfelelő gyógyszeres és egyéb kezeléssel igyekszünk elhárítani.

Fontos, hogy Ön minél hamarabb igyekezzen majd felkelni a műtét után, hogy erejét visszanyerve siettesse gyógyulását!

Miután mellékelt tájékoztatónkat elolvasta és tudomásul vette, kérjük, hogy aláírásával járuljon hozzá műtéti érzéstelenítéséhez!

A beteg neve: .....

Születési időpontja: .....

Édesanyja neve: .....

TAJ száma: .....

Lakcíme: .....

A műtétet indoktó betegség: .....

Egyéb betegségei: .....

.....

Gyógyszerei: .....

.....

A tervezett műtéti beavatkozás neve latinul: .....

A tervezett műtéti beavatkozás neve magyarul: .....

Az érzéstelenítésről történő felvilágosítást végző orvos neve: .....

Az műtéti érzéstelenítést végző orvos neve: .....

A tervezett érzéstelenítési eljárás: .....

A betegségről, a műtétemről és az érzéstelenítésről kapott felvilágosítást megértettem. Megértettem és tudomásul veszem a kockázatokat. Ezzel kapcsolatban minden kérdésemre kielégítő választ kaptam.

Hozzájárulok a műtéti érzéstelenítés felajánlott módjához. Hozzájárulok ahhoz, hogy indokolt esetben azt módosítsák vagy kiegészítsék.

- Hozzájárulok ahhoz, hogy indokolt esetben vérátömlesztést kapjak.
- Még indokolt esetben sem engedem, hogy vérátömlesztést kapjak. Az ebből eredő minden kockázatot kizárólag én viselek.
- Az adatkezelési tájékoztatót megismertem, az abban foglaltakat megértettem, a személyes és különleges adataim kezeléséhez hozzájárulásomat adom.

Törökbálint, ...

.....
beteg aláírása

.....
felvilágosítást végző orvos aláírása

1. tanú: .....
aláírás

2. tanú: .....
aláírás